

Azərbaycan xalqı dünyada ən zəngin mədəniyyətə sahib olan xalqlardan biridir

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin üzvü Ülviyyə Həmzəyevanın yap.org.az-a müsahibəsi

- Ülviyyə xanım, məlumdur ki, ölkəmizdə mədəniyyət və incəsənətin inkişafına böyük qayğı göstərilir. İstərdik ki, bu sahədə həyata keçirilən dövlət siyasəti barədə fikirlərinizi bildirəsiniz...

- Azərbaycan xalqı dünyanın ən mədəni xalqlarından biridir. Zəngin musiqi xəzinəmiz, kifayət qədər rəngarəng təsviri sənətimiz, rəssamlığımız, dünyada nadir sayılan xalçaçılığımız, memarlıq abidələrimiz var.

Azərbaycan xalqı hələ Sovet hakimiyyəti illərində böyük mədəniyyət məhsuldarlığı nümayiş etdirib, dünyanın mədəniyyət xəzinəsini bir sıra yüksək səviyyəli sənət əsərləri, görkəmli yaradıcı simalarla zənginləşdirib. Azərbaycanın görkəmli sənətkarları sovet dövründə məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin qayğısı nəticəsində Sosialist Əməyi Qəhrəmanı kimi yüksək fəxri adlar almış, bəstəkarlar, kinematoqrafçılar, teatr xadimləri, rəssamlar və s. peşə sahibləri qurultaylarda, konfranslarda iştirak etmiş və bütün sovet ölkələri arasında tanınmışlar. Bildiyiniz kimi Ulu Öndər Heydər Əliyev Özü də incəsənətə meyilli şəxsiyyət idi. Elə gəncliyində də incəsənətə gəlmək, memar olmaq istəyirdi. Amma zaman Ulu Öndəri siyasət memarına çevirdi. Çünki bu xalqın belə bir siyasət xadiminə çox böyük ehtiyacı var idi.

XX əsrin sonlarında Azərbaycan müstəqilliyə qovuşduqdan sonra ölkəmizdə dövlətin mədəniyyət siyasəti Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən yenidən müəyyənləşdirildi. Məhz ona görə də Ulu Öndər Heydər Əliyev 1993-cü ilin iyununda xalqın təkidli tələbi ilə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ilk növbədə mədəniyyətimizə, ədəbiyyatımıza, incəsənətimizə kifayət qədər böyük maliyyə vəsaitləri ayrıldı. Ulu Öndər deyirdi ki, "xalq bir çox xüsusiyyətləri ilə tanınır, sayılır və dünya xalqları içərisində fərqlənir. Bu xüsusiyyətlərdən ən yüksəyi, ən böyüyü mədəniyyətdir".

İstər sovetlər dönəmində istərsə də müstəqillik əldə etdikdən sonrakı dövəmdə Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev və Onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən mədəniyyət sahəsində görülən işləri və əldə olunmuş nəticələri sadalamaqla bitməz.

Bircə onu demək istərdim ki, Azərbaycan Respublikasının dünyanın azad, demokratik, maddi və mənəvi baxımdan zəngin dövlətləri sırasında öz layiqli yerini tutmasına hesablanmış milli siyasətin nəticəsi olaraq xalqımız artıq dünyanın bütün coğrafi məkanlarında tanınır və

sevilir. Azərbaycan xalqının yüksək mədəniyyəti onun sivil dünyaya ilə integrasiyasına, humanitar yaxınlaşmasına xidmət edir.

Ölkə rəhbərliyinin bu sahədə hərtərəfli inkişaf üçün göstərdiyi diqqət və qayğı, qəbul etdiyi qərarlar bir daha təsdiqləyir ki, dövlətimiz xalqın dünyada layiq olduğu səviyyədə təmsil olunması üçün hər cür şərait yaradır.

- Azərbaycan milli-mənəvi dəyərlərin qorunması və inkişafı istiqamətində də vacib tədbirlər reallaşdırılır. Bu sahədə mövcud vəziyyəti, bu dəyərlərin dövlət quruculuğu prosesindəki rolunu necə qiymətləndirirsiniz?

- Qədim dövlətçilik tarixinə malik olan Azərbaycan xalqı hər zaman milli dəyərlərinə sadıq qalaraq bu dəyərləri əsrlərlə yaşatmış və inkişaf etdirmişdir. Milli dəyərlərimizin qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılması bu gün də öz aktuallığını qoruyub saxlayır. Çünki milli dəyərlərimizin Azərbaycan xalqının formalaşmasına təsiri böyük olduğu kimi, milli dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsində də xüsusi rolu vardır.

Milli dəyərlərə, adət-ənənələrimizə biganə münasibət gələcək üçün yaxşı heç nə vəd etmir. Tarixdən məlumdur ki, öz soykökünə, tarixinə, milli dəyərlərinə, inanclarına dönmək çıxan millətlər və dövlətlər müəyyən zaman kəsiyində yox olmuş və tarix səhnəsindən birdəfəlik silinmişlər. Hər hansı bir xalqı, dövləti məhv etmək üçün onu milli dəyərlərindən ayırmaq kifayətdir. Bizim milli dəyərlərimizin qorunması və inkişafı Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Dünyada heç bir dövlət başçısı, heç bir siyasi lider quruculuğu və idarəçiliyi ilə yanaşı, milli ideologiyanın mühüm və əsas istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi, bu sahədə yeni mükəmməl elmi konsepsiyanın yaradılması, onun həyata keçirilməsi sahəsində Ulu Öndərimiz qədər şəxsi əzmkarlıq göstərməmişdir. Ziyalılarımızın milli tərəqqi prose-

sində rolunu azaltmadan qeyd etməliyik ki, dahi rəhbər milli dəyərlər uğrunda mübarizənin önündə həmişə Özü gedir və milli ziyallılarımızı da bu istiqamətdəki fəaliyyətə səfərbər edirdi. Ulu Öndər hətta rəsmi sərəncamlarla, xüsusi qərarlarla böyük milli-mədəni abidələrimizin fiziki və mənəvi cəhətdən bərpasına, milli yaddaşın, milli köklərə qayıdışın sürətləndirilməsinə istiqamət verirdi.

Ümummilli liderimiz milli dəyərlərimizi təkcə milli varlığımızın yox, həm də siyasi varlığımızın - dövlət quruculuğu prosesinin mühüm atributu kimi dəyərləndirirdi. Mənsub olduğu xalqın tarixi keçmişinə, mədəni irsinə və milli dəyərlər sistemində sonməz məhəbbət duyğularıyla yanaşı Ulu Öndər deyirdi: "Bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən Azərbaycançılıq ideyasıdır. Azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, integrasiyasından bəhrələnmək və hər bir insanın inkişafının təmin olunması deməkdir".

Bu gün hər bir məsələdə Ulu öndərin ideyalarını meyar kimi gören ölkə başçısının milli dəyərlərin qorunması, inkişaf etdirilərək gələcək nəsillərə çatdırılması ilə bağlı siyasəti də bu baxımdan çağdaş dövrün realıqları ilə şərtlənir. Bu gün dövlət milli dəyərlərimizin qorunmasına ciddi diqqət yetirir. Dövlət siyasətində hər bir azərbaycanlının, hər şeydən əvvəl, öz xalqların dəyərlərinə sahib çıxması, öz mədəniyyətini, adət-ənənəsini, mentalitetini və milli dəyərlərini qoruması önə çəkilir. "Gələcək nəsillərə maddi sərvətlər və iqtisadi mirasla yanaşı, həm də daha çox milli irs, milli mentalitet ərməğan edilməlidir" prinsipi əsas götürülür. Ölkə prezidentinin milli ideologiyaya dair baxışları onun siyasi portretinin əsas cizgilərini təcəssüm etdirir. Görülən bu işlər, sadəcə, qayğı və diqqət nümunəsi olmaqla məhdudlaşa bilməz. Bütün bunlar qədimlərdən bizə gələn çatan müqəddəs irsin gələcək nəsillərə əmanət edilməsi, Azərbaycançılıq məfkurəsinin, milli dəyərlər sisteminin bütün dünyada təbliği və qəbul olunması üçün həyata keçirilən məqsədyönlü strategiyanın tərkib hissəsidir. Bu yolda Heydər Əliyev Fondunun milli dəyərlərimizin qorunması və təbliği edilməsi istiqamətindəki geniş fəaliyyətini xalqımız böyük minnətdarlıqla qarşılayır.

- Mədəniyyət sahəsində

mövcud qanunvericilik haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Ulu Öndərin mədəniyyət sahəsində başladığı islahatları uğurla davam etdirərək milli mədəniyyətimizin qorunması, təbliği istiqamətində daha böyük nailiyyətlərə imza atdı. İlk növbədə, mədəniyyət siyasətinin həyata keçirilməsinin ən əsas vasitələrindən biri olan hüquqi cəhətdən mükəmməl, dünya standartlarına uyğun və milli dəyərləri nəzərə alan qanunların hazırlanmasına ciddi diqqət yetirilmişdir. Bu günə kimi, bir sıra qanunlar, o cümlədən "Mədəniyyət haqqında", "Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında", "Turizm haqqında", "Muzeylər haqqında", "Memarlıq fəaliyyəti haqqında" qanunlar və bir çox digər qanunlar Milli Məclisdə qəbul edilmiş və ölkə Prezidenti tərəfindən təsdiqlənmişdir.

Azərbaycan dövləti mədəniyyət sahəsi ilə bağlı bir sıra beynəlxalq konvensiyalara, o cümlədən, "Silahlı münaqişələr zamanı mədəni dəyərlərin qorunması haqqında", "Ümumdünya mədəni və təbii irsinin qorunması haqqında", "Arxeoloji irsin qorunması haqqında" konvensiyalara qoşulmuşdur. BMT, MDB, GUAM, Qara dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa İttifaqı, İslam Konfransı Təşkilatı, UNESCO, Dünya Turizm Təşkilatı, TÜRKSOY, İSESCO və digər beynəlxalq qurumlar vasitəsilə Azərbaycan mədəniyyəti dünyada təbliğ edilir, eyni zamanda, dünya mədəni sərvətlərinin ölkəmizdə tanınması sahəsində əhəmiyyətli proqramlar həyata keçirir. Bu sahədə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın xüsusi böyük xidmətləri vardır.

- Ülviyyə xanım, bu gün Azərbaycan dinamik inkişaf edir. Bu inkişaf regionlarda da böyük vüsət alıb. Bu mənada, təmsil etdiyiniz Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafı haqqında da fikirlərinizi bilmək istərdik...

- Ümummilli lider Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi iqtisadi inkişaf strategiyasının bu gün müvəffəqiyyətlə davam etdirilməsi nəticəsində qazanılmış uğurların miqyası və əhatə dairəsi xeyli genişlənməmişdir.

Ötən dövr ərzində ölkə iqtisadiyyatının inkişafının müxtəlif istiqamətlərinin vahid dövlət proqramları çərçivəsində tənzimlənməsi, iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi, sosial-iqtisadi

inkişafda regionların rolunun yüksəldilməsi, iqtisadiyyatın sahələrinin və regionların kompleks inkişafının təmin edilməsi nəticəsində əhalinin rifah halının və həyat standartlarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində mühüm nailiyyətlər əldə edilmişdir.

Qeyd olunan ümumi inkişaf fonunda Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadiyyatı və sosial həyatı özünəməxsusluğu ilə fərqlənir. İşğalçı Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarına hərbi təcavüzü nəticəsində ölkənin əsas hissəsindən ayrı düşərək iqtisadi və nəqliyyat əlaqələri baxımından blokada şəraitində yaşamağa məhkum olunmuş muxtar respublika mövcud çətinliklərə baxmayaraq Azərbaycanda həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq prosesində fəal iştirak edir.

Blokada, çətinliklər, quruculuq və inkişaf. Bunlar qədim Naxçıvan torpağının yeni tarix səhifəsindəki ən iri başlıqlardır. Hər biri bir kəlmə olsa da, onların arxasında blokada çətinliklərindən yeni imkanların yaradılmasınadək, dağılmış iqtisadiyyatdan güclü iqtisadiyyatın qurulmasınadək, enerji asılılığından enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasınadək, çörək növbələrindən ərzaq təhlükəsizliyinə və adlarını sadalamadığımız bir çox vəzifələr və onları reallığa çevirən gərgin zəhmət dayanır. İnkişafın yeni mərhələsinə qədəm qoyan Naxçıvanda blokada xofu tarixə çevrilmiş və yeni bir eranın - quruculuq və inkişaf dövrünün əsası qoyulmuşdur. Məhz bu illər ərzində təkcə ölkəmizdə deyil, onun hüddudlarından kənarda da nümunə kimi göstərilən inkişafın Naxçıvan modeli yaradılmışdır.

Bəlkə də, ötən əsrin ağırlı-acılı günlərini yaşayan orta və yaşlı nəslin nümayəndələrinə desəydilər ki, vaxt gələcək Naxçıvanda Günəş Elektrik Stansiyası tikiləcək, daimi işıq, qaz, su, dayanıqlı rabitə xidməti yaradılacaq, beynəlxalq səviyyəli yollar salınacaq, ən ucqar kənddə belə müasir məktəblər istifadəyə veriləcək, ərzaq təhlükəsizliyi və məşğulluq problemi öz həllini tapacaq, onlar, sadəcə, bu deyilənlərin xəyalını qurardılar. Ancaq inkişafın Naxçıvan modeli təsdiq etdi ki, əzmkarlıq, xalq və vətən sevgisi qarşısızalmaz qüvvədir. O qüvvə ki, xəyalını belə çətinliklə qurduğumuz işləri reallığa çevirmişdir. Bir anlığa dönmə geriye baxanda, müstəqillik illərimizin ilk dövrlərindən başlayaraq Naxçıvanın yaşadığı çətin imtahan dolu günlərin arxada qaldığını görəndə hər günün nə qədər mənalı və zəngin olduğu gözə önündə canlanır.